

JEDLIŃSK

PRZYSUCHA

PRZYTYK

WIENIAWA

WOLANÓW

ZAKRZEW

Ruszyły szkolenia w MultiCEL-u

Zapraszamy do udziału w bezpłatnych szkoleniach e-learningowych

ZAPRASZAMY DO SKRZYŃSKA - NA PIERWSZY TEGOROCZNY JARMARK LUDOWY!

INAUGURACJA ROKU OSKARA KOLBERGA W PRZYSUSZE

WOLANIANKI I ZAKRZEWIANKI NAJLEPSZE NA XI TURNIEJU REGIONALNYM W PRZYTYKU!

JEDLIŃSKIE ZAPUSTY JUŻ 2-4 LUTEGO 2014 R. ZAPRASZAMY NA OBRZĘD ŚCIECIA ŚMIERCI!

STOWARZYSZENIE PSZCZELARZY ZIEMI PRZYSUSKIEJ

KIM JEST DZISIEJSZY ARTYSTA? MIĘDZYKLASOWY I MIĘDZYPRZEDMIOTOWY GIMNAZJALNY PROJEKT EDUKACYJNY W WOLANOWIE.

2013 ROK W LGD

Wstęp

Drodzy Czytelnicy!

Prezentujemy Państwu drugi w tym roku numer biuletynu informacyjnego naszego Stowarzyszenia. Znajdziecie w nim informacje na temat bieżących zagadnień, inicjatyw i zadań podejmowanych przez LGD.

Bieżący numer rozpoczynamy od zaproszenia do udziału w szkoleniach językowych, z obsługi komputera, czy z zakresu energii odnawialnej i fotowoltaiki, które oferujemy w ramach projektu „Multimedialne Centrum Edukacji Lokalnej”. Nie zabraknie zaproszenia na dwa najbliższe wydarzenia, pierwszy tegoroczny Jarmark Ludowy, który po raz pierwszy zawita do Skrzyńska, oraz na Jedlińskie Zapusty - gdzie jak co roku mieszkańcy przygotowują symboliczne pożegnanie karnawału, podczas którego nastąpi ścięcie głowy Śmierci.

W biuletynie znajdują Państwo również relację z koncertu inauguracyjnego Rok Kolbergowski w Przysusze, artykułu na temat międzyklasowego i międzypokoleniowego projektu edukacyjnego z Wolanowa oraz podsumowania

ubiegłorocznych inicjatyw naszego stowarzyszenia.

Życzymy Państwu przyjemnej lektury i zachęcamy do dzielenia się swoimi spostrzeżeniami, uwagami oraz informacjami na łamach Biuletynu.

Życzę przyjemnej lektury!

Prezes Zarządu Stowarzyszenia
LGD „Razem dla Radomki”
Cezary Adam Nowek

Ruszyły szkolenia w MultiCEL-u

Zapraszamy do udziału w bezpłatnych szkoleniach e-learningowych

Lokalna Grupa Działania „Razem dla Radomki”, zaprasza mieszkańców gmin Jedlińsk, Przysucha, Przytyk, Wolanów, Wieniawa i Zakrzew oraz wszystkie zainteresowane osoby do udziału w bezpłatnych szkoleniach realizowanych w ramach projektu „Multimedialne Centrum Edukacji Lokalnej”, w których mogą uczestniczyć wszystkie zainteresowane osoby, które posiadają komputer z dostępem do Internetu.

Szkolenia prowadzone są w ramach następujących zagadnień:

Fotowoltaika i energia odnawialna

Podczas tego szkolenia uczestnicy zapoznają się z podstawowymi informacjami na temat fotowoltaiki oraz zasadami działania systemów fotowoltaicznych. Znajdą się w nim również lekcje dotyczące materiałów i technologii wykorzystywanych w fotowoltaice czy praktycznych aspektów procesu inwestycyjnego. Zostaną poruszone również kwestie uregulowań prawnych oraz źródła finansowania inwestycji fotowoltaicznych.

Oskar Kolberg- życie i twórczość

W tym szkoleniu uczestnicy będą mogli bliżej poznać postać Oskara Kolberga. Zostaną poruszone takie kwestie jak rola i wkład w rozwój etnologii i folklorystyki. Zostanie przedstawiona postać Kolberga jako dokumentalisty i badacza terenowego. Uczestnicy zapoznają się również z kulturą innych narodów słowiańskich i europejskich a którą możemy znaleźć w pracach Kolberga. Zostanie przedstawiona również sylwetka Oskara Kolberga jako kompozytora, teoretyka muzyki i krytyka muzycznego. Nie zabraknie również kalendarium oraz wydarzeń związanych z obchodami Roku Kolbergowskiego.

Język angielski-poziom podstawowy

Program szkolenia przewiduje przede wszystkim zajęcia praktyczne rozwijające słownictwo i gramatykę języka na poziomie podstawowym.

Język niemiecki-poziom podstawowy

Program szkolenia przewiduje przede wszystkim zajęcia praktyczne rozwijające słownictwo i gramatykę języka na poziomie podstawowym. Podczas tego szkolenia uczestnicy zapoznają się z zaawansowaną wiedzą dotyczącą przetwarzania tekstu, arkuszy kalkulacyjnych, baz danych oraz grafiki menadżerskiej i prezentacyjnej.

Na szkolenia mogą zgłaszać się Państwo za pomocą formularza rekrutacyjnego, dostępnego na stronie <http://elearning-szkolenia.eu/formularz3/index.html>. Jedna osoba może zapisać się na kilka szkoleń.

W ramach projektu dla najaktywniejszych uczestników zorganizowane zostaną wyjazdy studyjne w okresie maj-lipiec 2014 r. Szczegółowe informacje na temat szkoleń znajdują Państwo na stronie internetowej www.elearning-szkolenia.eu. Zapraszamy do udziału w naszej inicjatywie!

.....
Martyna Sałek
Stowarzyszenie LGD „Razem dla Radomki”

Lokalna Grupa Działania „Razem dla Radomki”
zaprasza mieszkańców gmin Jedlińsk, Przysucha, Przytyk, Wolanów, Wieniawa, Zakrzew
oraz wszystkich zainteresowanych do udziału w projekcie pt. „Multimedialne Centrum Edukacji Lokalnej”

BEZPŁATNE SZKOLENIA E-LEARNINGOWE

TEMATY SZKOLEŃ

1. Fotowoltaika i energia odnawialna
2. Oskar Kolberg-życie i twórczość
3. Język angielski-poziom podstawowy
4. Język niemiecki-poziom podstawowy
5. Obsługa komputera- poziom średniozaawansowany

Rekrutacja

Na szkolenie zapisujemy się poprzez **rejestrację na stronie www.elearning-szkolenia.eu**. Należy wypełnić formularz rekrutacyjny znajdujący się w zakładce wybranego kursu

Najaktywniejsi uczestnicy wezmą udział w wyjeździe studyjnym w okresie maj-lipiec 2014 r.

SZKOLENIE DOSTĘPNE

**od lutego do czerwca
2014 r.**

W trakcie szkoleń zapewniamy merytoryczne wsparcie lektora/trenera poprzez konsultacje on-line.

Więcej informacji w biurze projektu:

Adres: Radom, ul. Wernera 9/11

Tel. 782 455 429, (48) 38 58 996

E-mail: multicel@razemdlaradomki.pl,
promocja@razemdlaradomki.pl

ZAPRASZAMY DO SKRZYŃSKA - NA PIERWSZY TEGOROCZNY JARMARK LUDOWY!

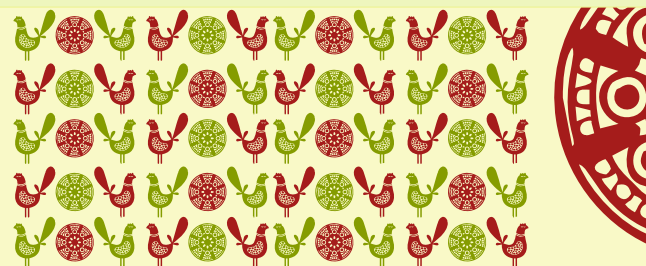
Zapraszamy Państwa w najbliższą niedzielę do Skrzyńska, gdzie po raz pierwszy zawita Jarmark Ludowy – impreza promująca bogatą tradycję i kulturę obszarów wiejskich. Wydarzenie organizowane jest Gminę i Miasto Przysucha, Lokalną Grupę Działania „Razem dla Radomki” oraz Publiczną Szkołę Podstawową w Skrzyńsku.

Jarmark Ludowy – to wydarzenie które ma na celu promocję folkloru i dziedzictwa ludowego naszych matych ojczyzn. Ideą imprezy jest organizacja wydarzenia w matych miejscowościach położonych na obszarach wiejskich; aktywizacja mieszkańców, kół gospodyń wiejskich i organizacji pozarządowych do wspólnego inicjowania i kreowania wydarzeń kulturalnych. Naszej idei nie jest obca też chęć przypomnienia o minionym już, ale pięknym zwyczaju polskiej wsi, którym były wiejskie zabawy ludowe, na których kapele grały huczne mazurki, oberki podczas których spotykali się wszyscy mieszkańcy wsi.

Na najbliższym wydarzeniu zaprezentuje się reprezentacja gospodarzy z Publicznej Szkoły Podstawowej w Skrzyńsku – zespół „Kukułeczki”, młodzieżowy zespół ludowy „Wolanianki z Wolanowa” oraz Zespół Śpiewaczy „Mirowianki” z Mirowa. Nie zabraknie też wspólnej zabawy, mazurków, oberków, polek, a nawet walców i fokstrotów które zagrają kapele ludowe. Do tańca przygrywać będzie Kapela Braci Tarnowskich – jeden z najbardziej docenianych zespołów ludowych, określany mianem twórców i mistrzów teatru weselnego – zwyczajowych spektakli odbywających się na weselach; ubiegłoroczni zwycięzcy Festiwalu Kapel i Śpiewaków Ludowych w Kazimierzu - najważniejszego przeglądu muzyki ludowej w Polsce. Na Jarmarku zaprezentuje się również Kapela Jana Wochniaka z Wieniawy - laureaci wielu prestiżowych festiwalu i konkursów kapel zaprezentują klasykę tanecznego repertuaru regionu radomskiego

Serdecznie zapraszamy! 2 marca 2014 r. – Publiczna Szkoła Podstawowa we Skrzyńsku, ul. Wjazdowa 9 (gmina Przysucha). Początek o godzinie 17.00. Wstęp bezpłatny.

Arkadiusz Ostrowski
Stowarzyszenie LGD "Razem dla Radomki"

Publiczna Szkoła Podstawowa w Skrzyńsku
Gmina i Miasto Przysucha
oraz Lokalna Grupa Działania „Razem dla Radomki”
zapraszają na

Jarmark Ludowy w Skrzyńsku

02 III

-- 2014 r. --

godzina:
17.00

Występy zespołów ludowych:

- Zespół dziecięcy „Kukułeczki” z Publicznej Szkoły Podstawowej w Skrzyńsku
- Młodzieżowy zespół ludowy „Wolanianki” z Wolanowa
- Zespół Śpiewaczy „Mirowianki” z Mirowa
- Kapela Braci Tarnowskich
- Kapela Jana Wochniaka z Wieniawy

Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich
Europa inwestująca w obszary wiejskie Lokalna grupa działająca: Stowarzyszenie "Razem dla Radomki"
Wydarzenie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach osi 4 – LEADER Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013

INAUGURACJA ROKU OSKARA KOLBERGA W PRZYSUSZE

Inauguracja Roku Oskara Kolberga w Przysusze
fot: Dom Kultury w Przysusze

Imprezę zorganizowano w przededniu 200. rocznicy urodzin Oskara Kolberga, w Przysusze w woj. mazowieckim, mieście, w którym przyszedł na świat znany polski badacz kultury ludowej. Impreza odbyła się w miejscowym domu kultury. Wydarzenie zorganizowane zostało przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Samorząd Województwa Mazowieckiego, Instytut Muzyki i Tańca, Muzeum Wsi Radomskiej oraz Muzeum im. Oskara Kolberga w Przysusze.

Podczas koncertu inauguracyjnego wykonane zostały kompozycje wokalnie-instrumentalne Oskara Kolberga. Wystąpili artyści z Akademii Muzycznej w Poznaniu: dr Iwona Kowalkowska - prof. AM (sopran), prof. dr Wojciech Maciejowski (tenor); prof. Andrzej Tatarski (fortepian).

W drugiej części - widowisko obrzędowe "Comber babski"

zaprezentował - Zespół Regionalny "Mogilanie" z Mogilan k. Krakowa. Koncert zakończyły występy artystów ludowych z okolic Przysuchy.

Obchodom towarzyszyły wystawy w Muzeum Oskara Kolberga w Przysusze. Pierwsza to stała ekspozycja poświęcona urodzonemu w tym mieście etnografowi. Z okazji jubileuszu została wzbogacona o cenne eksponaty m.in. rękopisy Kolberga.

Na drugiej wystawie pt. "Muzyka tradycyjna i instrumentarium ludowe z regionu radomskiego" prezentowane są fotografie ukazujące artystów ludowych z okolic Przysuchy, autorstwa Piotra Baczewskiego. Prezentowane są instrumenty muzyczne najbardziej popularne w okolicach Przysuchy (skrzypce, basy, bębenki, harmonie). Są to eksponaty z kolekcji przysuskiego muzeum oraz Muzeum Instrumentów Ludowych w Szydłowcu.

W Domu Kultury czynna też jest wystawa obrazów "Ziemia rodzinna Oskara Kolberga. Są to prace malarskie i rysunkowe wykonane przez uczestników plenerów, organizowanych przez przysuski dom kultury oraz uczniów i studentów szkół plastycznych z Lublina i Radomia.

W uroczystości udział wzięli m.in. Małgorzata Omilanowska - Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego reprezentująca Pana Bogdana Zdrojewskiego Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Adam Struzik - Marszałek Województwa Mazowieckiego, Leszek Ruszczyk - Wicemarszałek Województwa Mazowieckiego, Dariusz Piątek - Wicewojewoda Mazowiecki, Zenon Butkiewicz - Dyrektor Departamentu Narodowych Instytucji Kultury, Małgorzata Małaszko - Dyrektor Polskiego Radia Programu 2, Joanna Whuk - Nazarowa Dyrektor Narodowej Orkiestry Symfonicznej Polskiego Radia, Tadeusz Tomasiak - Burmistrz Miasta i Gminy Przysucha, Marian Niemiński Starosta Powiatu Przysuskiego, Wicestarosta Tomasz Matlakiewicz, Jan Pałka - Dyrektor Instytutu Oskara Kolberga w Poznaniu, Paweł Cukrowski - Dyrektor Departamentu Kultury, Promocji i Turystyki Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego, Jerzy Kwaśniewski Prezes Towarzystwa im. Oskara Kolberga w Przysusze, Cezary Nowek-Prezes LGD „Razem dla Radomki” a także przedstawiciele Rodziny Kolbergów, którzy licznie przybyli na uroczystość.

Martyna Satek
Stowarzyszenie LGD "Razem dla Radomki"

Inauguracja Roku Oskara Kolberga w Przysusze
fot: Dom Kultury w Przysusze

WOLANIANKI I ZAKRZEWIANKI NAJLEPSZE NA XI TURNIEJU REGIONALNYM W PRZYTYKU!

Uczniowie z jedenastu szkół i dwóch przedszkoli zaprezentowali się w walentynkowy piątek na XI Turnieju Regionalnym, którego tegoroczna edycja rozegrana została pod hasłem „Zapusty, czyli ludowy karnawał z Oskarem Kolbergiem” i została wpisana w kalendarz ogólnopolskich wydarzeń związanych z obchodami Roku Oskara Kolberga.

Tegoroczna edycja Turnieju Regionalnego zorganizowana przy współpracy Publicznego Gimnazjum im. Jana Kochanowskiego w Przytyku, Gminę Przytyk, Starostwo Powiatowe w Radomiu oraz Lokalną Grupę Działania „Razem dla Radomki” - stanowi wydarzenie, które na stałe wpisało się w krajobraz inicjatyw związanych z dziedzictwem kulturowym na mapie powiatu radomskiego, promując od ponad 10 lat bogatą tradycję, historię i kulturę obszarów wiejskich. Poprzez organizację tego wydarzenia chcieliśmy pokazać, to co jest najpiękniejsze w polskiej kulturze ludowej i to jak dawniej obchodzono ten bogaty w obrzędy czas, tak aby wspólnie, ubogacone tradycją muzykowanie wpływało na podtrzymywanie obyczaju, a przede wszystkim stwarzało możliwość poznania bogatej kultury i historii naszego obszaru przez młodych ludzi – uczestników wydarzenia.

O wyjątkowości tegorocznej edycji świadczy ogromne zainteresowanie i wysoki program artystyczny zaprezentowany przez blisko 300 młodych artystów - reprezentantów szkół podstawowych i gimnazjalnych terenu południowego Mazowsza. Poza konkursem wystąpiły również najmłodszy miłośnicy kultury ludowej – „przedszkolaki” z Publicznego Przedszkola w Przytyku oraz Publicznego Przedszkola nr 4 w Radomiu. Uczestnicy Turnieju w formie konkursu zaprezentowali 5 minutowe występy muzyczne – piosenkę ludową - pokazującą tradycję zapustową, obchodzoną podczas polskiego karnawału. Występy te zostały wzbogacone o scenografię, charakterystykę i choreografię. Zaprezentowano nie tylko tańce, ale i zwyczajowe scenki zapustowe, z udziałem diabłów, śmierci, aniołów i turońca, które ocenione zostały przez jury, któremu przewodniczyła pani dr Justyna Górka z Muzeum Wsi Radomskiej.

W kategorii szkół podstawowych pierwsze miejsce zajął zespół „Zakrzewiaki” z Publicznej Szkoły Podstawowej z Zakrzewa. Za nimi uplasowali się reprezentanci z PSP z Wolanowa oraz z Przytyka, a wyróżnienia otrzymali: PSP nr 7 w Radomiu oraz szkoły z Wrzosu i Wrzeszczowa. W kategorii szkół gimnazjalnych zwyciężył doskonale znany znawcom i sympatykom folkloru – młodzieżowy zespół ludowy „Wolnianki” z Publicznego Gimnazjum w Wolanowie. Drugie miejsce przypadło gospodarzom – PG w Przytyku, a trzecie Publicznemu Gimnazjum z Zakrzewa. Wyróżnienia otrzymały Publiczne Gimnazja ze Starej Błotnicy i Białobrzegów.

Po oficjalnym turnieju i wręczeniu nagród oraz koszy słodkich łakoci wszystkim uczestnikom, gimnazjaliści z Przytyka zaprezentowali występ który przedstawił zebrany postać i dorobek Oskara Kolberga - wybitnego etnografa, kompozytora, folklorysty pochodzącego z Przysuchy, twórcy monumentalnego dzieła „Lud. Jego zwyczaje, sposób życia, mowa, podania, przysłowia, obrzędy, gusła, zabawy, pieśni, muzyka i tańce”.

Zachęcamy Państwa do obejrzenia foto-relacji z wydarzenia i zapraszamy do Przytyka za rok, na kolejną edycję Turnieju Regionalnego!

Arkadiusz Ostrowski
Stowarzyszenie LGD „Razem dla Radomki”

Zespół Wolnianki z Wolanowa

Zespół Zakrzewiaki z Zakrzewa

Nagroda dla zespołu Wolnianki

Zespół PSP z Wrzosu

Zespół Plejada z Przytyka

JEDLIŃSKIE ZAPUSTY JUŻ 2-4 LUTEGO 2014 R. ZAPRASZAMY NA OBRZĘD ŚCIĘCIA ŚMIERCI!

Tradycyjne jak co roku w ostatnie 3 dni karnawału Jedlińsk stanie się sceną plenerowego widowiska „Ścięcia Śmierci”. Symboliczne pożegnanie karnawału rozpocznie się już w najbliższą niedzielę, a zakończy je we wtorek ścięcie głowy Śmierci. Kusaki – czyli obrzęd „Ścięcia Śmierci” to jedyne tego rodzaju widowisko obchodzone w Polsce i jedno z nielicznych na świecie, sięgając swoim rodowodem odległych nam czasów.

Wedle jednych źródeł Kusaki przybyły do Jedlińska wraz z arianami, którzy przywędrowali tutaj z Krakowa w XVI wieku. Inne źródła sugerują, że jest to o wiele starszy obrzęd, którego początki sięgają czasów pogańskich. A może najbliższa prawdy jest historia, która informuje nas, że widowisko jest spuścizną przystępującemu miastu – prawa do publicznych egzekucji zwanych prawem miecza? Zgodnie z legendą spisaną w XIX wieku przez miejscowego proboszcza Jana Kloczkowskiego, dawno, dawno temu w ostatni wtorek karnawału miejscową ludność poruszyła wiadomość przyniesiona przez kościelnego. Twierdził, że jakoby Śmierć się upiła i zgubiła kosę na okolicznych łąkach. Była więc niegroźna i nie mogła nikogo zabić. Mieszkańcy Jedlińska ruszyli więc na łąki i pojmali ją. Doprowadzili przed sąd, który wydał wyrok – będzie ścięta. Po pogrzebie odbyła się zabawa.

Widowisko „Ścięcia Śmierci” co roku przyciąga tłumy osób śledzących przebieg egzekucji kostuchy. Tegoroczna impreza potrwa aż 3 dni i była niezwykle interesująca. Bal Zapustowy Kobiet rozpoczyna huczne świętowanie trzech ostatnich dni karnawału i odbędzie się w kiosk niedzielę w Sali Ochotniczej Straży Pożarnej

Jedlińskie Zapusty 2013r.
fot: Gmina Jedlińsk

w Jedlińsku. W programie zaplanowano tradycyjną zabawę zespołem muzycznym, konkurs z nagrodami na najciekawszy strój karnawałowy, zimne przekąski, kawę i herbatę. W poniedziałek czeka na nas recital Edyty Geppert, która od lat czaruje publiczność niepowtarzalnymi koncertami, na których atmosfera skupienia wciąga absolutnie każdego. Znakomite interpretacje starannie dobranego repertuaru wzruszają, bawią, fascynują niezmiennie. Wokalistka wystąpi w Jedlińsku

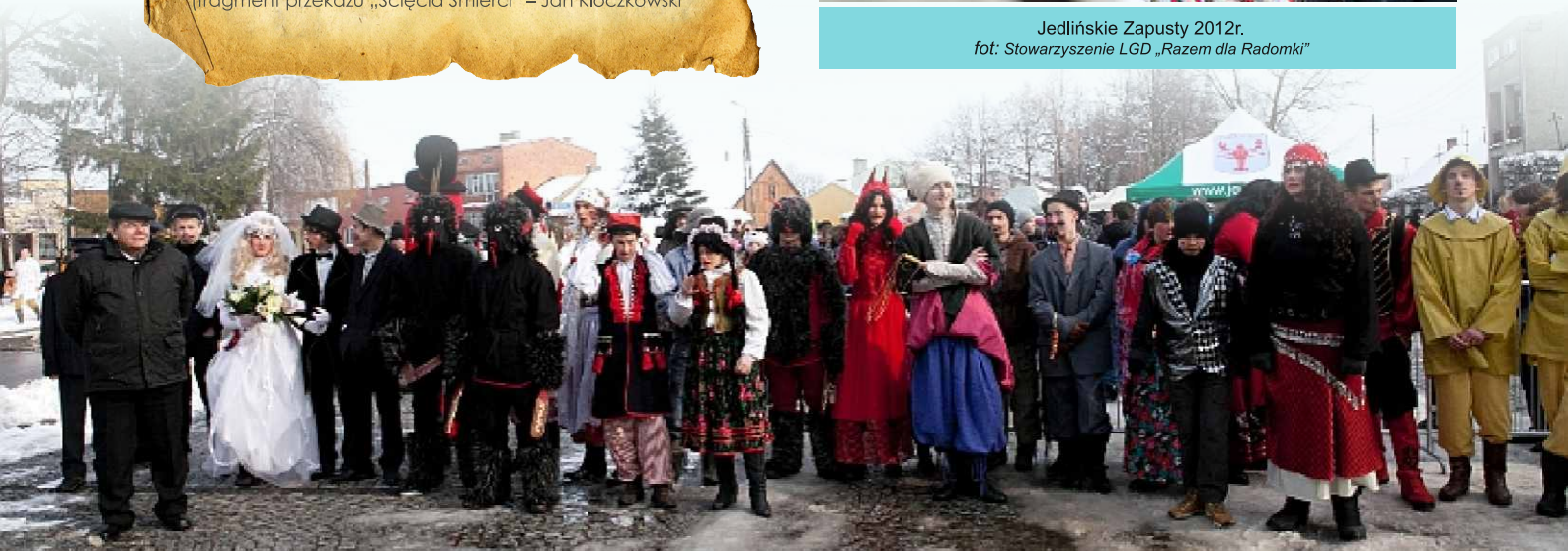
Babskie zapusty

„Kiej ostatki, to ostatki,
Cieszcie się dziouchy i matki!
Kiej ostatki, to ostatki,
Niech tańczą wszystkie babki!
Kiej ostatki, to ostatki,
Niech się trzęsą babskie zadki!”
(ulubiona przyspiewka staropolskich przekupek krakowskich)

W istocie tak było – śmierć się dziś upiła
I swą ostrą kosę w Toczne zgubiła
Sama pod spaloną Groblą mocno spała
I leżąc okropnie i strasznie chrapała (...)
(fragment przekazu „Ścięcia Śmierci” – Jan Kloczkowski)

Jedlińskie Zapusty 2012r.
fot: Stowarzyszenie LGD „Razem dla Radomki”

w towarzystwie muzyków: Piotra Matuszczyka (fortepian), Jerzego Szareckiego (trąbka).

Najwięcej niespodzianek i atrakcji przygotowano tradycyjnie na kusy wtorek, podczas którego odbędzie się plenerowe widowisko Ścięcia Śmierci. Od samego rana na ulicach Jedlińska, będziemy mogli podziwiać występy barwnych postaci, diabłów, policjantów, rybaków, krakowiaków czy cyganów. W widowisku biorą udział aktorzy – mieszkańcy Jedlińska. Główne postacie to: Kat, Wójt i Śmierć. Występują też Żydzi i Policjanci, para młodych, diabełki i tzw. cudaki. Ciekawostką jest iż wszystkie postaci, w tym również kobiece, grane są wyłącznie przez mężczyzn.

Obrzęd ma bogatą oprawę, dużo tu teatralności. Główne postacie są odpowiednio ubrane i ucharakteryzowane, a wypowiadane kwestie i zwroty mają tradycyjną niezmienną od dziesiątków lat formułę. Kusy wtorek rozpocznie się od godziny 13.00 uroczystym przejęciem władzy od Wójty Gminy. Widowisku towarzyszyć będzie kiermasz rękodzieła ludowego, występy kapel ludowych, chóru Cecylia z Krzanowic k/Raciborza z obrzędem zapustowym „Pogrzebanie Basa” oraz występ zespołu Lolek Orkiestra. O 15.30 rozpoczniemy świętowanie widowiska „Ścięcia Śmierci” – sądu nad śmiercią. Itak rozpocznie się huczny festyn, gdzie wszyscy uczestnicy obrzędu bawić się będą do samego rana.. Wszak to ostatnie chwile karnawału, już za chwilę Wielki Post.

Arkadiusz Ostrowski
Stowarzyszenie LGD "Razem dla Radomki"

Jedlińskie Zapusty 2013r.
fot: Gmina Jedlińsk

fot. LGD Razem dla Radomki, A. Ostrowski

Koniec zabawy, czas postu – żur na stół

W środę popielcową gospodynie nastawiały w ciepłym miejscu zacząć z mąki żytniej i wody na postny żur. W tym dniu myto naczynia, by usunąć wszelki tłuszcz, a patelnie i brytwanny, w których smażyono, duszono czy pieczono mięso, wnoszono na strych, by być gotowym do postu i pokuty. Dawniej na wsiach przestrzegano postu: jadano żur, ziemniaki, rzepę, kapuśniak lub solone śledzie. Natomiast w bogatszych domach czy klasztorach podczas postu jedzono dania rybne, nabiał, a nawet słodczyce. Dziś pościmy z reguły tylko w środę popielcową i podczas Wielkiego Tygodnia.

Kusy wtorek, czyli śledzik.

Nazwa tego najważniejszego dnia kończącego karnawał wzięta się najprawdopodobniej od zwyczaju wręczenia o północy w gospodach bardzo słonego śledzia, jako zapowiedzi nadchodzącego post. Śledź tej nocy stawał się numerem jeden w menu każdego pobożnego człowieka. Obok śledzia na stołach królował postny żur.

Kusaki wczoraj i dziś

Sąd - "oto śmierć prowadzą"
(1956 r.)

Sąd nad śmiercią
(1986 r.)

Ostatnia droga śmierci
(2003 r.)

Przekazanie władzy
wójta gminy
- władzom
jedlińskich kusaków
(2003 r.)

Cyganie
(1956 r.)

Dziady kościelne
(1956 r.)

Kat dobywa miecza
(1956 r.)

Śmierć przed
ogłoszeniem wyroku
(1956 r.)

Cyganie
(1998 r.)

Śmierć w rękach
policji
(2000 r.)

Sąd
(1956 r.)

Furmanka z wójtem,
burmistrzem
i ławnikiem
(1987 r.)

"Pokropek" na
plebani
(2001 r.)

Wyrok na śmierć
(2005 r.)

Zdjęcia: archiwum gminy Jedlińsk, Jerzy Czajkowski

STOWARZYSZENIE PSZCZELARZY ZIEMI PRZYSUSKIEJ

Prezentujemy Państwu sylwetkę Stowarzyszenia Pszczelarzy Ziemi Przysuskiej, które zrzesza siedemdziesięciu siedmiu pszczelarzy z terenu powiatu przysuskiego. W ich posiadaniu jest 2100 uli zlokalizowanych w lasach i w ich pobliżu, dlatego zebrany miód cechuje się wyjątkowym smakiem i najwyższą jakością. Są to miody wielokwiatowe, spadź iglasta i liściasta.

Organizacja została oficjalnie zarejestrowana w ubiegłym roku, jednak wspólne działania członków organizacji sięgają wielu lat wstecz. Stowarzyszenie aktywnie wspiera działania swoich przedstawicieli. Organizuje wystawy i prezentacje miodu na różnych uroczystościach organizowanych przez lokalne samorządy i organizacje pozarządowe. Współpracuje ze szkołami prezentując wiedzę o walorach zdrowotnych produktów pszczelich oraz życia pszczół, a przede wszystkim skupia i promuje producentów najwyższej klasy miodów, dlatego zachęcamy do próbowania tych wyjątkowych wyrobów.

Kazimierz Cieślak
Prezes Stowarzyszenia Pszczelarzy Ziemi Przysuskiej

fot. Stowarzyszenie Pszczelarzy Ziemi Przysuskiej

KIM JEST DZISIEJSZY ARTYSTA?

MIĘDZYKLASOWY I MIĘDZYPRZEDMIOTOWY GIMNAZJALNY PROJEKT EDUKACYJNY W WOLANOWIE.

Robert Grudzień człowiek, muzyk-kompozytor, przyjaciel Zespołu Szkół Ogólnokształcących w Wolanowie. Refleksje po zrealizowanej prezentacji gimnazjalnego projektu edukacyjnego

Taki tytuł nosi międzyklasowy i międzyprzedmiotowy gimnazjalny projekt edukacyjny uczniów z Zespołu Szkół Ogólnokształcących w Wolanowie. Jego efekty zostały zaprezentowane w dniu 13 lutego 2014 r. przed komisją oceniającą wszystkie tegoroczne uczniowskie dokonania projektowe. Prezentację dotyczącą osoby Roberta Grudnia -radomskiego muzyka kompozytora

i dyrektora Fundacji Mikołaja z Radomia przygotowali uczniowie klas II i III pod opieką dyplomowanego nauczyciela języka polskiego Stanisława Prażmowskiego, do niedawna dyrektora ZSO w Wolanowie.

Zaproponowany uczniom temat projektu nie jest przypadkowy, dotyczy osoby - koncertującego organisty i kompozytora, którego ze szkołą w Wolanowie łączy już wiele. W maju 2011 r., podczas festynu szkolnego, na zaproszenie dyrektora Stanisława Prażmowskiego muzyk zaprezentował koncert organowy połączony z gawędą historyczną, dotyczącą związku muzyki polskiej z naszą narodową historią. Koncert obejrzeli uczniowie kilku szkół z gminy Wolanów, nauczyciele

Refleksje po zrealizowanej prezentacji gimnazjalnego projektu edukacyjnego
fot: www.coolturałnyradomki.pl

irodzone uczniów. Wtedy też dyrektor szkoły wręczył Robertowi Grudniowi przyznany w imieniu rady pedagogicznej i własnym tytuł Przyjaciela Zespołu Szkół Ogólnokształcących w Wolanowie. Wyróżnienie to jest wyrazem uznania muzycznego kunsztu artysty i wdzięczności za bliską współpracę dydaktyczną - wychowawczą i kulturalną. W Wolanowie Mistrz na zaproszenie Stanisława Prażmowskiego koncertował jeszcze dwa razy w miejscowym kościele i ponownie w szkole (Luty i czerwiec 2012r.).

Przypomniane tu wydarzenia artystyczne dowodzą znajomości i współpracy obu panów na płaszczyźnie kultury i oświaty, co służy przede wszystkim dzieciom i młodzieży szkolnej. Wspomaga trud dydaktyczno-wychowawczy nauczycieli i kształtuje osobowość młodych ludzi. To zrozumienie sensu w wspólnych działaniach zaczęło się z początkiem lat 90., kiedy to Stanisław Prażmowski był radnym Rady Miejskiej i naczelnikiem Wydziału Edukacji Urzędu Miejskiego w Radomiu. Robert Grudzień z kolei był kilka razy na posiedzeniach komisji kultury i wtedy to zawiązała się znajomość, procentująca do dzisiaj. Potem w swojej pracy dyrektorskiej Stanisław Prażmowski wielokrotnie organizował w szkole dla uczniów spotkania z ciekawymi ludźmi chcąc, by przekazywali oni uczniom rozmaite pozytywne wartości, które - bez wątpienia - będą procentować w późniejszym życiu obecnych uczniów. Zawsze uważał też, że dyrektor szkoły nie powinien ograniczać się wyłącznie do wewnętrznego życia szkoły, lecz współpracować z pozaszkolnymi instytucjami i osobami znaczącego formatu. Dzięki swoim osobistym kontaktom z artystami, kombatantami i innymi środowiskami w Radomiu pozyskiwał do realizacji tych ambitnych zamierzeń wiele ciekawych osób. Jedną z nich jest Robert Grudzień.

W tej konsytuacji widać, że projekt edukacyjny nakierowany na osobę Roberta Grudnia ma bardzo silne uzasadnienie. Propozycja tematu zaciekała grupę uczniów klasy humanistycznej Publicznego Gimnazjum w Wolanowie, mimo że wcześniej o tym muzyku i kompozytorze prawie nie słyszeli, pamiętali go z wolanowskich koncertów zaledwie pojedyncze osoby. Nie może to dziwić, gdyż obecne pokolenie młodych ludzi akurat w muzyce organowej czy fortepianowej nie gustuje, a swoich idoli upatruje zgoła gdzie indziej. Tym bardziej więc cieszy, że znalazła się grupa śmiazków, odkrywających jeden z obszarów kultury wysokiej muzyki poważnej.

Pierwsze spotkania opiekuna zespołu ze swoimi uczniami służyły przedstawieniu istoty projektu, gromadzeniu informacji o artystach dawnych i współczesnych, o rodzajach sztuki i obszarach twórczej aktywności. Uczniowie odszukali, głównie w Internecie, wiadomości o działalności muzycznej i innej Roberta Grudnia, przynosili wydrukowane materiały, w domu słuchali jego koncertów muzycznych i udzielonych wywiadów. Z taką wiedzą zapragnęli zaprezentować swoim rówieśnikom muzykę poważną, w tym organową i fortepianową. Postawili sobie cel ambitny, zwłaszcza że przy zauroczeniu nastolatków popularną muzyką obecnych czasów proponowanie koncertów organowych mogło narazić ich nawet na ośmieszenie w swoim środowisku. Do niczego

takiego jednak nie doszło.

Uczniowie chcieli też się dowiedzieć, czy dzisiejsi dawni artyści mają coś wspólnego ze sobą, jak żyli tamci - w odległych wiekach - i czym zajmują się dzisiejsi muzycy, malarze, rzeźbiarze i inni twórcy kultury. Opiekun zespołu z kolei zauważył, że młodzież zainteresowała się zaproponowanym im obszarem kultury muzycznej, rozmawiał na zajęciach o ich doznaniach, i podpowiadał, co warto jeszcze zobaczyć i czego postuchać. Okazało się przy tym, że młodzi ludzie są otwarci na to, co im się proponuje, nie blokują się z góry przed tym. Można zatem kształtować gusta młodzieży, mądrze proponując im różne zainteresowania.

W celu uzupełnienia wiadomości medialnych o osobie Roberta Grudnia nauczyciel zaprosił go do szkoły w celu bezpośredniego zapoznania się z im młodzieży i przeprowadzenia przygotowanego wcześniej wywiadu. Spotkanie to odbyło się 25 listopada i trwało ponad 2 godziny. Zostało sfilmowane i we fragmentach uwzględnione w przygotowanej prezentacji. Dla uczniów było to niezwykle przeżycie. Pierwszy raz w życiu w czymś takim uczestniczyli, mogli rozmawiać z mistrzem bezpośrednio, choć w sporym stremowaniu. Odnieśli wrażenie, że artysta ten to człowiek niezwykle bezpośredni, łatwo nawiązujący kontakt z młodzieżą, barwnie opowiadający o muzyce i historii, narodowych bohaterach i o sobie samym. Dostrzegli jego ciepłą osobowość i bogaty życiorys.

Dowiedzieli się, że oprócz koncertowania, tworzenia własnych kompozycji zajmuje się też działalnością charytatywną, organizatorską, współpracuje ze znajomościami muzycznymi, aktorskimi i teatralnymi. To świadczy, że jest on przez wszystkie te środowiska doceniany.

Zrealizowany projekt edukacyjny, zdaniem Stanisława Prażmowskiego, osiągnął swoje zamierzone cele. Uczniowie deklarują, że będą uczestniczyć w dostępnych im koncertach Roberta Grudnia, gdyż polubili tę muzykę, a sam artysta stał się im bliski, czują się jego znajomymi. To jeszcze jeden dowód na to, że warto propagować wśród młodych ludzi ambitne wartości i przybliżyć im ich twórców. Sądzę, że i dla samego mistrza kontakt ze szkołą w Wolanowie też nie pozostaje bez znaczenia, gdyż ceni on sobie spotkania w szkołach, lubi tam bywać i koncertować. Cieszy go otwartość uczniów na takie spotkania.

Gimnazjalny zespół projektowy z Wolanowa w składzie: Joanna Ciesielczyk, Róża Dolega, Robert Dolega, Jolanta Gajewska, Ewelina Świtarska i Katarzyna Tokarska wraz ze swoim opiekunem, Stanisławem Prażmowskim jeszcze raz tą drogą składa Panu Robertowi Grudniowi swoje podziękowania i wyrazy uznania.

Ewa Nowakowska

2013 ROK W LGD

Przedstawiamy trzecią część artykułu, w której przedstawiamy Państwu te inicjatywy i wydarzenia, które z perspektywy 2013 roku uważamy za najważniejsze w działalności naszego Stowarzyszenia. W ostatnim podsumowaniu prezentujemy te wydarzenia, które miały miejsce podczas ostatniej dekady ubiegłego roku!

20 – lecie Chóru Canto z Przysuchy

19 października w Domu Kultury w Przysusze Nauczycielski Chór „Canto” z Przysuchy, współpracujący wielokrotnie z naszym Stowarzyszeniem LGD, świętował obchody 20 lecia pracy artystycznej. Na przestrzeni tych lat występował ponad 200 razy na terenie całego kraju, jak i poza jego granicami. W repertuarze chóru znalazło się ponad 200 utworów o różnej tematyce. Są to: pieśni patriotyczne, legionowe i żołnierskie, pieśni z oratorium, oper, operetek i musicali, piosenki ludowe i popularne polskie i innych narodów, pieśni i piosenki z repertuaru różnych wykonawców i zespołów polskich oraz zagranicznych, pieśni religijne, koledy. Członkowie chóru są to społecznicy, którzy kochają śpiew i chcą się dzielić nim z innymi. Swój czas prywatny poświęcają na wielogodzinne próby i koncerty, w które wkładają serce. Chór jest laureatem wielu prestiżowych nagród, a w 2010 r. został odznaczony medalem „Za zasługi w krzewieniu kultury polskiej” przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Organizacja seminarium: Działalność lokalnych grup działania w latach 2014-2020

24 października Lokalna Grupa Działania „Razem dla Radomki” wspólnie ze Związkiem Gmin "Radomka" zorganizowała seminarium poświęcone działalności lokalnych grup działania w okresie lat 2014-2020. Seminarium zostało podzielone na część terenową, podczas której uczestnicy odwiedzili inwestycje realizowane na terenie gminy Zakrzew, które uzyskały wsparcie finansowe ze środków Unii Europejskiej, w tym w szczególności w ramach Osi 4 Leader Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013. W drugiej części spotkania, która odbyła się w Gminnym Centrum Edukacji, Informacji i Kultury w Zakrzewie zaprezentowane zostały wystąpienia merytoryczne związane z nową perspektywą unijną na lata 2014-2020, które szczegółowo w kontekście funkcjonowania lokalnych grup działania w nowym okresie programowania, przypadającego na lata 2014-2020 – przedstawił Radostaw Rybicki, Dyrektor Departamentu Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego. Prezes Lokalnej Grupy Działania „Razem dla Radomki” Cezary Adam Nowek – omówił zakres prac LGD „Razem dla Radomki” w okresie lat 2014-2015, a Wójt gminy Zakrzew Sławomir Białkowski przedstawił współpracę pomiędzy samorządem lokalnym a LGD. Spotkanie zakończył występ dziecięcego zespołu ludowego „Zakrzewiaki”.

Inauguracja projektu Multimedialne Centrum Edukacji Lokalnej – Multicel

W dniu 28.10.2013 w odbyła się konferencja inauguracyjna projektu współpracy pt. „Multimedialne Centrum Edukacji Lokalnej-MultiCel”, który jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach działania 421 Wdrażanie projektów współpracy Osi IV LEADER Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013. Zadaniem projektu jest umożliwienie mieszkańcom obszarów objętych działaniem LGD zdobycie nowych umiejętności zawodowych, rozwijanie kompetencji społecznych czy swoich pasji i zainteresowań. Projekt ma również pomóc tworzyć i rozwijać się organizacjom pozarządowym działającym na obszarach wiejskich. Konferencja odbyła się w nowo otwartym Multimedialnym Centrum Edukacji Lokalnej zlokalizowanym w Szczech. Wzięli w niej udział przedstawiciele partnerów realizujących projekt współpracy, którzy zaprezentowali swoje LGD ze szczególnym uwzględnieniem obszaru działania, dziedzictwa naturalnego i kulturowego oraz podejmowanych inicjatyw.

Milion odwiedzin strony internetowej www.razemdlaradomki.pl!

W przeciągu 4 lat strona www.razemdlaradomki.pl stała się jednym z najczęściej odwiedzanych portali internetowych naszego regionu. Ten milion odwiedzin jest dla nas istotnym wyróżnieniem, doceniającym naszą dotychczasową pracę, jednocześnie stanowiąc mobilizację do dalszego rozwoju, wdrażania nowych rozwiązań i technologii tak, aby sprostać

Państwa oczekiwaniom i w sposób efektywny docierać z informacjami do mieszkańców naszego regionu! Dziękujemy wszystkim Internautom oraz Osobom współtworzącym artykuły zamieszczone na łamach naszego portalu, który miesięcznie odwiedza ponad 40 tysięcy osób. Dzięki temu strona internetowa www.razemdlaradomki.pl oraz www.wdolinieradomki.pl, www.innowacyjnaradomka.pl stały się popularnymi witrynami wśród mieszkańców naszego regionu, którzy poszukują informacji związanych z życiem naszego regionu!

Europejski Tydzień Przedsiębiorczości!

W ramach Inkubatora Przedsiębiorczości, inicjatywy naszego Stowarzyszenia w miesiącu listopadzie promowaliśmy za pomocą naszych stron internetowych (www.razemdlaradomki.pl, www.wdolinieradomki.pl, www.innowacyjnaradomka.pl) przedsiębiorczość i przedsiębiorców z obszaru naszego LGD. Zaprezentowane zostały inicjatywy, oferty, produkty i usługi ponad 50 firm z naszego terenu.

Mazurki, oberki i fokstroty — czyli Andrzejki Folkowe we Wrzosie!

Piękno tradycji ludowej co roku odżywa w ostatnich tygodniach listopada w niewielkiej miejscowości Wrzos położonej w gminie Przytyk. Wszystko to za sprawą organizowanej od trzech lat przez Stowarzyszenie „Razem dla Radomki”, Stowarzyszenie „Wrzosowisko” i Publiczną Szkołę Podstawą we Wrzosie – inicjatywie o nazwie „Folkowe Andrzejki”, która na celu ma promocję folkloru, dziedzictwa kulturowego, oraz chęć przypomnienia o pięknym zwyczaju polskiej wsi, którym były wiejskie zabawy ludowe, podczas których grane były huczne mazurki, oberki i fokstroty! Prawie 500 osobowa publiczność mogła podziwiać występy: młodzieżowych zespołów ludowych - Plejada z Przytyka i Wolnianki z Wołanowa, Zespołu Śpiewaczego Kola Gospodyń Wiejskich z Bieniędzic, których wspomagali muzycy z Kapeli Czesława Golińskiego z Wawrzyszowa, Zespół Ludowy "Kalina" z Marianowic oraz kapele: Braci Tarnowskich, Jana Wochniaka, Krzysztofa Rokicińskiego, oraz Tadeusza i Mariana Lipców. Ubiegłoroczna edycja została zorganizowana 23 listopada i jak co roku przyciągnęła tłumy fanów muzyki ludowej, które bawiły się do późnych godzin nocnych.

Promocja szlaków kulinarnych i produktów tradycyjnych w Przysusze.

O tym, jak tradycje kulinarne wpływają na rozwój naszej tożsamości kulturowej, a pielęgnowanie dziedzictwa w oparciu o produkty tradycyjne i regionalne stanowi klucz do rozwoju i szansę dla mieszkańców i dla producentów – rozmawiali przedstawiciele Urzędu Marszałkowskiego Woj. Mazowieckiego, Stowarzyszenia „Razem dla Radomki” z przedsiębiorcami podczas zorganizowanej w 25 listopada 2013 r. konferencji w Przysusze zatytułowanej nt. „Tworzenie szlaków kulinarnych w świetle zwiększenia atrakcyjności turystycznej regionu”. Konferencja w której wzięło udział ponad 90 osób, zorganizowana została z inicjatywy LGD „Razem dla Radomki”, Urzędu Marszałkowskiego Woj. Mazowieckiego oraz Urzędu Gminy i Miasta Przysucha. Jej celem było przybliżenie zebranym nie tylko informacji na temat tworzenia szlaków kulinarnych, ale również produkcja markowych produktów kulinarnych z terenu LGD. Na spotkaniu zaprezentowane zostały markowe produkty regionalne, w tym przepyszne naturalnie mętne soki – Smaczek z Doliny Radomki – produkowane przez Gospodarstwo Sadownicze Moniki Bankiewicz; Wyroby Wędliniarskie „U Wójtowicza”; „Obwarzanek Odrzywolski” produkowany przez Pana Andrzeja Bińkowskiego, Piekarnia Michała Jurczaka z Przysuchy; dania lokalne i regionalne przygotowane przez firmę Camelot Elżbiety Bień, oraz miody Stowarzyszenia Pszczelarzy Ziemi Przysuskiej.

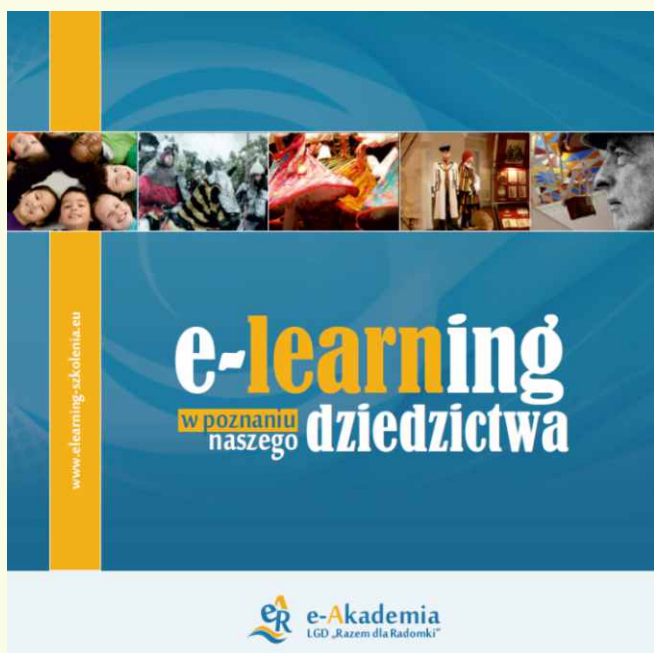
Ruszyła strona internetowa projektu MultiCEL- Multimedialne Centrum Edukacji Lokalnej.

W miesiącu grudniu 2013 r. uruchomiona została strona internetowa projektu współpracy realizowanego przez Stowarzyszenie „Razem dla Radomki” pn. Multicel – Multimedialne Centrum Edukacji Lokalnej. Pod adresem www.multicel.koronakrakowa.pl można znaleźć wszystkie informacje dotyczące projektu: jego cel, budżet oraz dane Partnerów Współpracy. Większość zamieszczanych artykułów dotyczy jednak realizacji Projektu: tematyka szkoleń, zasady rekrutacji czy harmonogramy.

Nabory Wniosków w LGD

Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Razem dla Radomki” w terminie od 4 do 17 grudnia 2013 r. przeprowadziła kolejne nabory wniosków o przyznanie pomocy w ramach działania 4.1/413 „Wdrażanie Lokalnych Strategii Rozwoju” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich w zakresie działań: Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw (limit środków wynosi 503 118,00 zł), Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej (limit środków wynosi 378 000,00 zł), Odnowa i Rozwój Wsi (limit środków wynosi 442 751,88 zł), Małe Projekty (limit środków wynosi 101 556,84 zł)

Nowa publikacja LGD Razem dla Radomki: E-learning w poznaniu naszego dziedzictwa

Z końcem roku udostępniliśmy publikację, która została przygotowana jako podsumowanie realizowanego przez nasze Stowarzyszenie „Razem dla Radomki” projektu zatytułowanego „E-learning w poznaniu naszego dziedzictwa”. Znajdziecie w niej Państwo informacje o bogatej kulturze i dziedzictwie obszarów wiejskich, opisy ciekawych miejsc, architektury, wydarzeń - które na stałe zapisały się na kartach historii obszaru działania LGD. Przedstawiona została w niej postać znakomitego etnografa, kompozytora i folklorysty Oskara Kolberga, oraz wybitnego powieściopisarza i dramaturga Witolda Gombrowicza. Opracowane zostały również następujące zagadnienia: Folklor - ważny element życia mieszkańców wsi, Mniejszości narodowe i wyznaniowe; W mrokach prehistorii, bohaterowie rycerstwa średniowiecza i lokalna rewolucja przemysłowa w XVIII i XIX wieku. Wydawnictwo wzbogacone zostało bogatymi ilustracjami i materiałami źródłowymi. Publikacja dostępna jest w formie online pod adresem

www.razemdlaradomki.pl/e-book/elearning_w_poznaniu_naszego_dziedzictwa/

Stowarzyszenie LGD "Razem dla Radomki"

Biuro Stowarzyszenia

ul. Wenera 9/11
26-600 Radom
tel./fax (48) 38 58 996

Biuro czynne w godzinach:

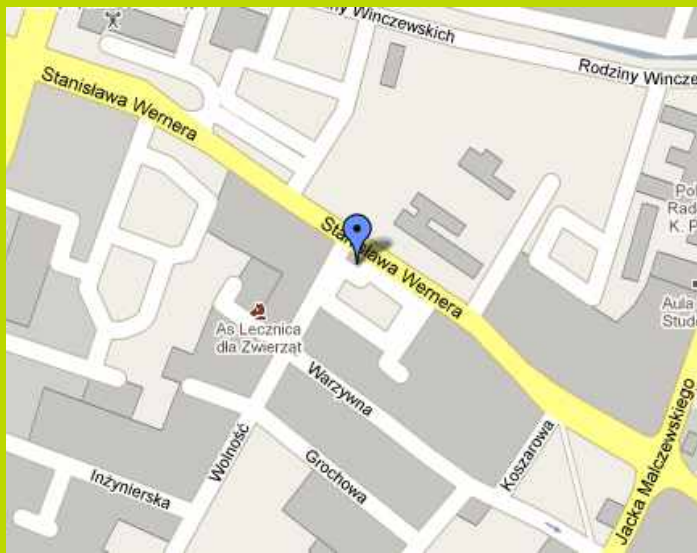
Poniedziałek 9.00-17.00
Wtorek – Piątek 8.00-16.00

Adresy e-mail:

zarzad@razemdlaradomki.pl
lgd@razemdlaradomki.pl
promocja@razemdlaradomki.pl

Strony www:

www.razemdlaradomki.pl
www.wdolinieradomki.pl
www.innowacyjnaradomka.pl
www.paprykaprzytycka.pl
www.elearning-szkolenia.eu
www.facebook.com/pages/LGD-Razem-dla-Radomki/115569261822956
www.multicel.koronakrakowa.pl

Biuletyn Lokalnej Grupy Działania „Razem dla Radomki”

Zespół redakcyjny: Cezary Adam Nowek
Arkadiusz Ostrowski
Martyna Sałek
Kazimierz Cieślak
Ewa Nowakowska

Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich:
Europa inwestująca w obszary wiejskie
Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Razem dla Radomki”
Współfinansowana jest ze środków Unii Europejskiej w ramach osi 4 – LEADER
Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013